

Zaaknummer: 504777

**Concept Actualisatienota Mantelzorgbeleid en Vrijwillige Ondersteuning,
“Dat doe je toch gewoon” in Midden-Drenthe in 2013-2017**

Datum	18 mei 2015
Behandelaar	Broer Roorda afdeling Samenlevingszaken 0593 53 93 30
Portefeuillehouder	Wethouder Dolfing
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad
Overleg gepleegd met	☒ financieel adviseur AZ Rolf Bloem ☐ personeelsconsulent AZ ☐ medewerker bestuur en juridische zaken AZ ☐ afdeling ☒ naam medewerker Juul ten Hove ☒ inspraak/adviesorgaan Wmo adviesraad Midden-drenthe

Toelichting

Het eerste Beleidsplan Mantelzorg en Vrijwillige Ondersteuning 2013-2017, “Dat doe je toch gewoon” is vastgesteld door de gemeenteraad op 30 mei 2013. Nu vanaf 2015 een nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) van kracht is, dient ook het gemeentelijk mantelzorgbeleid te worden geactualiseerd en zo nodig te worden aangescherpt. Het eerste Beleidsplan wordt niet herschreven. Zo zijn bijvoorbeeld de problemen en zorgen van de mantelzorger, maar ook, dat lang niet alle mantelzorgers zich gemakkelijk laten bereiken, in voldoende mate in het Beleidsplan voor het voetlicht gebracht.

In de voorliggende concept Actualisatienota Mantelzorgbeleid zijn 13 Acties opgenomen, waarvan enkele met financiële consequenties tot gevolg.

Procedure

Een eerste concept is voorgelegd aan de raadscommissie Zorg en Welzijn op 14 april 2015 voor een opiniërende bespreking en is om advies aan de Wmo adviesraad Midden-Drenthe voorgelegd. Hierna wordt ingegaan op de opmerkingen tijdens de opiniërende bespreking in de raadscommissie en het ontvangen WMO advies.

De gedane adviezen c.q. voorstellen worden gevolgd door een reactie en de wijze waarop deze al of niet worden meegenomen in de Actualisatienota.

1 Advies van de Wmo adviesraad Midden-Drenthe van 11 mei 2015.

Allereerst dank van het tijdig uitgebrachte advies naar aanleiding van de hoofdlijnen in de Actualisatienota Mantelzorgbeleid en vrijwillige ondersteuning “Dat doe je toch gewoon” in Midden-Drenthe voor de periode 2013-2017. Het doet goed om te vernemen dat de Wmo Adviesraad de actualisatienota helder van opzet, doelgericht en ook goed leesbaar vindt. Een verwerking van het ontvangen advies dient zodanig te zijn dat hieraan nog meer wordt tegemoet gekomen. De Wmo adviesraad ondersteunt het voorstel voor een innovatief informeel budget voor het bevorderen en realiseren van activiteiten die bijdragen aan het bereiken en ondersteunen van mantelzorgers en voor meer aandacht en ondersteuning van met name jonge mantelzorgers.

Opmerkingen algemeen

Advies Wmo adviesraad

Graag ziet de Wmo adviesraad nog een overzicht van de geslaagde acties tot nu toe tegemoet, zoals aangekondigd in paragraaf 8.3 van de Beleidsnota 2-13-2107.

Reactie

In de Actualisatienota wordt in hoofdstuk 6.2 hier op ingegaan. Enkele acties zijn alsnog extra toegelicht.

Advies Wmo adviesraad

Het Contactpunt Mantelzorg (CPM) wordt een aantal keren genoemd. Het CPM speelt een belangrijke rol en het is daarom gewenst de inzet en organisatie van zijn activiteiten te beschrijven.

Reactie

In de Actualisatienota wordt in hoofdstuk 6.1 en in een bijlage aandacht besteed aan het CPM. De doelstelling en de activiteiten van het CPM zijn in hoofdstuk 6.1. nog eens extra toegelicht.

Advies Wmo adviesraad

Er zal in veel gevallen sprake zijn van ‘overlap’ in Huishoudelijke hulp, mantelzorg en persoonlijke verzorging. Hoe is in dit verband de relatie gemeente – zorgkantoor?

Reactie

Een dergelijke open vraag kan via meerdere invalshoeken worden benaderd. De komende tijd zullen bijvoorbeeld de Wmo consultants en de medewerkers van het Loket voor Zorg- en Dienstverlening de (nieuwe) wijkverpleegkundige ontmoeten en elkaars rol en functie goed op elkaar moeten afstemmen.

Verder wordt er vanuit het project Welwozo gewerkt aan concrete afspraken om situaties waarin het medisch en sociale domein elkaar tegen komen, gezamenlijk te kunnen aanpakken.

In dit verband kan het voor de mantelzorger van belang zijn om de zorg goed in beeld te brengen. Daarvoor is een Mantelzorgboek, In geval van Nood, opgesteld door Univé Zorg en

de Zorgkantoren Coöperatie VGZ (november 2014). In dit boek kan belangrijke informatie voor de (mantel)zorger worden opgenomen.

1. Inleiding

Advies Wmo adviesraad

Voorgesteld wordt om aan de actualisatie in essentie (Hoofdstuk 1, Inleiding) toe te voegen: "het toenemende belang van vrijwillige ondersteuning en respijtzorg".

Reactie

Dit is een essentiële toevoeging en wordt als 4^e punt opgenomen in de tekst.

2. Gemeentelijk beleidskader

Advies Wmo adviesraad

Over de raming van de aantallen mantelzorgers (althans volgens CBS publicatie 2010) worden bedenkingen geplaatst. Te meer daar veel mantelzorgers niet bij de gemeente bekend zijn.

Reactie

Deze constatering kan volledig worden gedeeld. In de komende twee jaren zal uit de praktijk moeten blijken welke aantallen realistischer zijn.

Advies Wmo adviesraad

In welke beleidsplan wordt de mantelzorgondersteuning op zowel macro- (beleidsniveau) als micro (ondersteuningsplan mantelzorger zelf) opgenomen? Bij die ondersteuning dient concreet te worden aangegeven welke maatregelen van toepassing zijn. Daarbij noemen wij ook het ondersteunen en faciliteren van vrijwilligers en de rol van de beroepskrachten.

Reactie

Als bedoeld wordt dat in het individuele zorgplan van de zorgvrager ook aangegeven dient te worden waar de mantelzorger behoefte aan heeft om overbelasting te voorkomen, of dat bij het gemeentelijk Wmo onderzoek ook de positie en behoeften van de mantelzorger dient te worden betrokken, dan is het belangrijk om werkende weg met elkaar te verkennen en te ontdekken welke ondersteuningsmaatregelen nodig kunnen zijn.

3. Mantelzorg

Advies Wmo adviesraad

Om een beter beeld te krijgen van de behoeften van de mantelzorger, stelt de Wmo adviesraad voor een Lokaal Mantelzorgpanel in te stellen.

Reactie

Het instellen van een Lokaal Mantelzorgpanel is een van de mogelijkheden om mantelzorgers te bereiken. Deze suggesties zullen wij meennemen in het overleg met het CPM en Welzijnswerk.

Advies Wmo adviesraad

Er wordt aandacht gevraagd voor een juiste omschrijving van wie een mantelzorger is. Instellingen doen ook steeds meer een beroep op mantelzorgers. Duidelijkheid is mede nodig in relatie tot bijvoorbeeld de waardering of het recht op (kosteloze) deelname aan de bijeenkomsten van het CPM. Is iemand nog een mantelzorger als de zorgvrager is opgenomen in een instelling? Wanneer is men geen mantelzorger meer? Wanneer is een verklaring van een deskundige nodig?

Reactie

In de Actualisatienota is gekozen voor een werkdefinitie, vooral vanwege het feit dat veel mantelzorgers de weg naar de gemeente, naar het CPM, naar Welzijnswerk nog niet weten te vinden. Mocht in de komende tijd het aantal mantelzorgers aanzienlijk groeien en voor deelname aan bijeenkomsten of toedeling van voorzieningen of middelen tot mogelijke problemen leiden (om te voorkomen dat: op is op, de zaal is vol, en andere uitputtingsmogelijkheden) dan hanteren wij minimaal de wettelijke definitie. Indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven kan de uitwerking van deze definitie worden aangevuld met criteria vanuit het verleden, zoals bijvoorbeeld dat:

- er sprake moet zijn van boven-gebruikelijke zorg;
- meer dan 8 uur per week mantelzorg;
- een langdurige zorgrelatie van minimaal een jaar;
- er geen sprake is van een vrijwillige keus.

Deze toetsingscriteria worden vooralsnog niet beleidsmatig vastgelegd, maar worden zodra nodig in bijvoorbeeld een beleidsregel verder uitgewerkt en vastgelegd.

Advies Wmo adviesraad

De aandacht voor jonge mantelzorgers in deze Actualisatienota wordt onderstreept en met de voorgestelde acties ondersteund. De Wmo adviesraad wijst op het grote belang van opsporing en vroegsignalering en vraagt wanneer en hoe de gemeente de jonge mantelzorgers wil ondersteunen, versterken en verlichten? Daarbij komt dat kinderen en (schoolgaande) jongeren niet meegeteld moeten worden bij de zorgindicatie, afgezien van gebruikelijke zorg. Mantelzorg mag niet worden verplicht.

Reactie

De visie van de Wmo adviesraad MD is helder en duidelijk en sluit nagenoeg helemaal aan bij de hoofdlijnen in de Actualisatienota. Bij het indiceren van zorg worden ook landelijke richtlijnen in acht genomen. Kinderen vanaf 12 jaar kunnen bijdragen in de gebruikelijke zorg en daar is niks mis mee. Wel blijft een beoordeling van hoeveel professionele zorg er vervolgens nodig is mensenwerk. Algemeen bekend is ook de grootste belasting voor jongeren niet is dat ze taken uitvoeren, maar dat ze hun gezinslid emotioneel ondersteunen. Daarom is systeemgerichte (gezins-)ondersteuning belangrijk, waarbij niet enkel wordt uitgegaan van de noden en behoeften van de zorgvrager, maar het hele systeem (gezin) is betrokken en indien nodig ondersteund. Wij zien hier ook duidelijk een taak weggelegd voor het CJG Midden-Drenthe.

De visie van de Wmo adviesraad dat mantelzorg geen door de overheid opgelegde verplichting mag zijn of worden en helemaal niet voor jonge mantelzorgers, kan volledig worden gedeeld.

Advies Wmo adviesraad

Attenties zijn leuk, maar daadwerkelijke ondersteuning en respijtzorg is veel belangrijker.

Reactie

Helemaal mee eens. In de Actualisatienota zullen wij dit in hoofdstuk 4 nog eens extra benadrukken

Advies Wmo adviesraad

Zijn er criteria opgesteld op basis waarvan een mantelzorger in aanmerking komt voor de nog vast te stellen waardering (voorheen: het compliment)? En hoe verhouden deze criteria zich tot de door de gemeente voorgestelde definitie/omschrijving van de mantelzorger in hoofdstuk 3?

Reactie

Op deze vraag is in een eerdere reactie ingegaan.

Advies Wmo adviesraad

Is het zo dat mantelzorgers zich het meest gewaardeerd voelen door een vast geldbedrag? De mantelzorger zal blij zijn met 'een gebaar' van de gemeente in de vorm van een waardering. Als dan toch nader onderzoek wordt gedaan, dan dient ook de eventuele werkgever hierbij betrokken te worden.

Reactie

Uit nader onderzoek mag blijken naar welke vormen van waardering en ondersteuning de voorkeur van de mantelzorger uit gaat. Vooralsnog wordt er niet gekozen voor een geldelijke waardering.

Dat ook een eventuele werkgever van de mantelzorger bij dit onderzoek een rol kan spelen zal aan de onderzoekers worden meegegeven.

4. Vrijwillige ondersteuning en respijtzorg

Advies Wmo adviesraad

Het gestelde over vrijwillige ondersteuning en respijtzorg in hoofdstuk 4 wordt onderschreven. De Wmo adviesraad MD stelt voor om een soort van “PR offensief” uit te voeren over beschikbare mogelijkheden voor ondersteuning en respijtzorg.

Reactie

Tijdens de goed bezochte werkconferentie “Respijt op maat Drenthe” op 15 april 2015 in Beilen is een rapport uitgebracht met een compleet overzicht van de mogelijkheden van respijtzorg, ook in Midden-Drenthe. Actie 12 is hiermee nagenoeg gerealiseerd. Echter, in samenspraak met het CPM (de mantelzorgers) moet nader worden bezien of en welke hiaten of knelpunten zich desondanks voordien. Vanzelfsprekend is het belangrijk om langs de meest geëigende kanalen (meer) bekendheid te geven aan respijtzorg en samen met het CPM zoeken naar mogelijkheden voor een goede toegankelijkheid van deze voorzieningen. Het hopelijk beschikbaar te stellen extra budget (het door de Wmo adviesraad aangeduide innovatiefonds informele zorg) kan hierbij behulpzaam zijn.

Voorgesteld wordt om hoofdstuk 4.3 over Respijtzorg aan te vullen met het volgende: “En dat kan alleen door de mantelzorgers zelf hierbij te betrekken. De handleiding van het transitiebureau Wmo, ‘Adempauze voor mantelzorgers, respijtbeleid in gemeenten’ (november 2013) en de rapportage “...Respijt op maar Drenthe” van het Drents Platform Mantelzorg (april 2015) kan hierbij behulpzaam zijn”.

5. Mantelzorg en Ruimtelijke ordening

Advies Wmo adviesraad

Graag vernemen we van u de huidige behoefte aan tijdelijke mantelzorg woonruimte voorafgaand aan het formuleren van aanvullend beleid.

Reactie

Er is bij de gemeente op dit moment geen duidelijk beeld van de behoefte aan tijdelijke mantelzorg woonruimte. Het aantal vragen dat gesteld wordt bij het omgevingsloket is ook niet groot. Meer valt er op dit moment niet te melden.

6. Wat is er zoal gebeurd de afgelopen periode

Advies Wmo adviesraad

Op basis van welke criteria wordt bepaald of de inzet van een mantelzorger en/of vrijwilliger al dan niet wordt meegenomen per aanbesteding? Mantelzorg is geen verplichting maar een ‘variabele’ in het aanbesteding- en inkoop proces. Het al dan niet laten meewegen van deze inzet brengt het risico van overbelasting van (met name) de mantelzorger met zich mee. De Wmo adviesraad adviseert om de inzet van mantelzorger en vrijwilliger niet op te nemen in het aanbestedingsbeleid.

Reactie

Inzichten verschillen per tijdsgeest en op basis van ervaringen. Bij de advisering en behandeling van het Beleidsplan Mantelzorg is dit geen punt aandacht en zorg geweest. Het ging toen eerder om een goede positionering van de mantelzorger en zorgvrijwilliger met het doel de mantelzorger op een goede wijze te betrekken bij intake en zorggesprekken. Dat is met name het doel wat wij hiermee voor ogen hebben. Wij hebben al eerder opgemerkt dat mantelzorg geen door de overheid opgelegde verplichting mag zijn of worden en helemaal niet voor jonge mantelzorgers.

Advies Wmo adviesraad

Van de gemeente zelf mag een voorbeeld functie worden verlangd, dus zeker ook een mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid. De Wmo adviesraad dringt er op aan op zo spoedig mogelijk het erkenning certificaat mantelzorg vriendelijke gemeente te verkrijgen.

Reactie

Deze visie wordt volledig gedeeld. Er wordt aan gewerkt. Zie ook een eerdere reactie. Friesland Campina is het eerste bedrijf in de gemeente dat beschikt over het certificaat mantelzorgvriendelijke werkgever.

7. Financien

Advies Wmo adviesraad

Gevraagd wordt naar de hoogte van de bedragen voor mantelzorg voor Midden-Drenthe, nu het macro budget bekend is. En, zijn het geoormerkte middelen? Verder wordt gevraagd om in een begroting beeld te brengen wat wordt geraamd voor de extra inzet voor het bereiken van jonge mantelzorgers en respijtmogelijkheden. Ook wenst de Wmo adviesraad alle kosten opgenomen te zien voor ondersteuning van het CPM en de scholings- en vervoerskosten van (zorg-)vrijwilligers.

Reactie

De voormalige rijksmiddelen voor het mantelzorgcompliment zijn in het gemeentelijke Wmo budget opgenomen en zijn hierin geen geoormerkte middelen. Deze middelen zijn onderdeel van het gemeentelijke Wmo budget.

In deze onderzoeks- en verkenningsfase naar gewenste mogelijkheden van waardering en respijtzorg voor mantelzorgers vinden wij het niet gewenst rechtstreeks voort te borduren op alleen de bekostiging van het voormalige rijks compliment voor de mantelzorger. Te meer daar de mantelzorger op diverse manieren ondersteunt kan worden, die ook de zorgvrager ten goede komt en waarvoor ook een beroep moet worden gedaan op hetzelfde gemeentelijke Wmo budget (bijvoorbeeld dagbesteding).

Om bovengenoemde reden lijkt het beter om in de komende jaren vervolg beleid te baseren op opgedane ervaringen met het "Innovatiefonds Informele zorg". Voorgesteld wordt om de resultaten van het onderzoek hierbij te betrekken.

Na de vaststelling van de Actualisatienota door de gemeenteraad en het alsdan beschikbaar gestelde budget van € 40.000,- voor de komende twee jaar. In overleg met Welzijnswerk Midden-Drenthe (consulent mantelzorg) en het CPM wordt gewerkt aan een bestedingsinvulling van het Innovatiefonds Informele Zorg. Voorgesteld wordt om hierbij ook de andere financiële vragen van de Wmo adviesraad mee te nemen en de resultaten te zijner tijd aan de gemeenteraad terug te koppelen.

2. Opiniërende bespreking in de raadscommissie Zorg en Welzijn op 14 april 2015.

Hierna worden op beknopte wijze enkele bevindingen vanuit de raadscommissie verwoord.

De Actualisatienota getuigt van respect voor de mantelzorger en alle fracties hebben met veel belangstelling kennis genomen van de hoofdlijnen. De voorgenomen acties worden ondersteund, evenals de werkdefinitie voor mantelzorg, te meer daar veel, ook jonge, mantelzorgers nog onbekend zijn bij de gemeente en bij het Contactpunt Mantelzorg Midden-Drenthe. Het toegezegde overzicht over respijtzorg wordt belangrijk gevonden. Voorgesteld wordt om te bezien hoe iets van respijtzorg kan worden vergoed, als dat nodig wordt gevonden. Ook wordt gewezen op de handleiding van november 2013 het WMO Transitiebureau, 'Adempauze voor mantelzorgers, respijtbeleid in gemeenten', welke handleiding bij een verdere uitwerking van de acties behulpzaam kan zijn.

De extra aandacht en zorg in de Actualisatienota voor jonge mantelzorgers wordt onderstreept, onder meer via het CJG en de scholen. Voorgesteld wordt om bij actie 2 toe te voegen dat de jonge mantelzorger ook wordt 'ontzien'.

Onduidelijk is wat wordt bedoeld met het vierde aandachtstreepje in hoofdstuk 2.3 op pagina 7: "mantelzorgers die onvoldoende redzaam zijn, kunnen ondersteuning van de gemeente krijgen". De raadscommissie beveelt aan om te werken aan meer bekendheid van mantelzorg. Ook al kennen we lang niet alle mantelzorgers, iedereen moet zich kunnen aanmelden. Zorg voor extra voorlichting en extra inzet voor het opsporen van mantelzorgers. Verder worden de verschillen tussen een gewone vrijwilliger en de mantelzorger, zoals deze in Bijlage 1 zijn beschreven, erg belangrijk gevonden en mogen wat de commissie betreft in een hoofdstuk worden ondergebracht. Voor wat betreft onderzoek naar een vorm van waardering wordt voorgesteld om ook ondernemers in Midden-Drenthe hierbij te betrekken.

Voorgesteld wordt dat ook een mantelzorgmakelaar (of een case manager) een functie zou kunnen vervullen.

De raadscommissie is belangstellend naar de resultaten van de voorgenomen acties en naar het advies van Wmo adviesraad en de verwerking hiervan in de Actualisatienota.

Reacties

Tijdens de opiniërende bespreking zijn de hoofdlijnen van de Actualisatienota voor het merendeel onderstreept. Dat betekent dat wij met de toelichting en de voornemens in de Actualisatienota ook de motie van december 2014 zo goed mogelijk hebben uitgewerkt c.q. verwerkt.

De bespreking is ook aanleiding geweest om in hoofdstuk 1 de belangrijkste kenmerken van een mantelzorger toe te voegen, zodat overduidelijk is dat er geen sprake is van (gewoon) vrijwilligerswerk, want,

- mantelzorg bied je vanuit je directe relatie met de zorgontvanger en doe je ongeorganiseerd;
- mantelzorg overkomt je, je rolt erin;
- als mantelzorger ben je beschikbaar wanneer het nodig is en je kunt er niet zo maar mee stoppen;
- als mantelzorger doe je wat nodig is;
- mantelzorg betreft iemand uit de familie- of vriendenkring of bureu;
- door mantelzorg loop je gevaar voor psychische en lichamelijke overbelasting;
- mantelzorg kan je beperken in het onderhouden van sociale contacten;
- mantelzorgers voelen zich vaak ondergewaardeerd;
- mantelzorgers krijgen weinig feedback;
- mantelzorg wordt vaak vanzelfsprekend gevonden.

Voorgesteld wordt om het vierde aandachtstreepje in hoofdstuk 2.3 op pagina 7:

“mantelzorgers die onvoldoende redzaam zijn, kunnen ondersteuning van de gemeente krijgen”, te laten vervallen. De reden hiervoor is dat deze omschrijving een meer negatieve lading heeft, maar wel een herhaling inhoudt van het aanbod van de gemeente om ondersteuning aan de (overbelaste) mantelzorger te bieden.

Actie 2 wordt uitgebreid met een toelichtende zinsnede en wordt als volgt geformuleerd: We willen en blijven de inzet van (jonge) mantelzorgers ondersteunen en waar mogelijk versterken of verlichten, ***zodat zij de kans en de ruimte krijgen om activiteiten te ondernemen die bij hun leeftijd passen.***

Een mantelzorgmakelaar is iemand die regeltaken overneemt van mantelzorgers, zodat zij minder worden belast. Er zijn enkele gemeenten in Nederland die vanuit de Wmo gelden in het kader van hun gemeentelijk mantelzorgbeleid een dergelijke functie mogelijk maken. In Noord-Nederland komt dit volgens de huidige informatie niet voor. Ook vele aanvullende verzekeringen vergoeden de kosten van de mantelzorgmakelaar. De gemeente Midden-Drenthe heeft de uitvoering van het gemeentelijk mantelzorgbeleid ondergebracht bij Welzijnswerk Midden-Drenthe, in het bijzonder in de functie van consulent mantelzorgondersteuning.

Bijna tot slot in deze reactienotitie nog het volgende.

We kennen nog veel mantelzorgers in onze gemeente niet. De steun en suggesties vanuit de raadscommissie om (jonge) mantelzorgers te vinden en te bereiken, met het in te stellen, met extra PR, enz. waarderen wij. Begin dit jaar heeft de Sociale Verzekeringsbank (SVB) als uitvoerder van het rijks mantelzorgcompliment alle bij de SVB bekende mantelzorgers aangeschreven en geïnformeerd over de nieuwe verantwoordelijkheid van de gemeente vanaf 2015. Tevens is, op verzoek van het CPM Midden-Drenthe, een oproep gedaan aan de mantelzorgers om zich bij de het CPM en/of de gemeente te melden. Deze oproep heeft succes en brengt het aantal geregistreerde mantelzorgers bij het CPM medio mei 2015 op bijna 200 mantelzorgers, waarvan 25 jonge mantelzorgers.

Zoals bekend kan men voor diverse (inhoudelijke) vragen met terecht bij onze consulent mantelzorgondersteuning en het Loket voor Zorg en Dienstverlening. Ook is veel informatie te vinden op de website <http://www.welzijnswerkmd.nl/mantelzorg>

Financiële consequenties

Vanaf 2013 wordt jaarlijks als onderdeel van de budgetsubsidie voor Welzijnswerk Midden-Drenthe een geïndexeerd budget voor mantelzorg ondersteuning van ruim € 80.000,- beschikbaar gesteld. Dit budget wordt nagenoeg geheel aangewend voor personele kosten. Voorgesteld wordt om voor de komende twee jaren een aanvullend activiteiten budget van € 20.000,- per jaar vrij te maken en eenmalig € 6.000,- voor een nader in te stellen onderzoek onder mantelzorgers naar mogelijke vormen van al of niet gewenste waardering en erkenning. In het WMO budget Begeleiding is een niet geoormerkte bijdrage voor het wegvallen van het mantelzorgcompliment van het rijk verdisconteerd van € 200,- voor een CIZ erkende mantelzorger. De gemeenten ontvangen namelijk vanaf 2015 via het gemeentefonds en in het budget voor het Sociaal Domein een bedrag van 11 miljoen structureel extra voor de ondersteuning van de mantelzorgers. De voormalige rijksmiddelen voor het mantelzorgcompliment komen naar de gemeenten toe, nadat een grote korting hierop is toegepast. In de mei circulaire van 2014 is aangegeven dat de gemeenten vanaf 2015 een bedrag van € 70 miljoen ontvangen en vanaf 2016 wordt dit opgehoogd tot 100 miljoen. De benodigde € 40.000,- (€ 20.000,- in 2015 en € 20.000,- in 2016) voor (waarderings-) activiteiten kunnen beschikbaar worden gesteld uit het gemeentelijke WMO budget Begeleiding. De benodigde € 6.000,- voor het onderzoek naar mogelijke en gewenste waarderingsvormen zijn incidenteel en kunnen worden gedekt met middelen uit het budget voor de invoeringskosten AWBZ.